

Skräddaren gör kläderna åt mannen

Det syns inte när du står stilla. Det är när du rör dig eller sitter ner det avslöjas. Först då blir kvaliteten på din kostym eller dräkt riktigt uppenbar.

Börje Moberg på skrädderfirman Bauer & Co ser omedelbart om en kostym är konfektionssydd eller skräddarsydd. Hur korrekt storleken än är, finns alltid detaljer som skvallrar.

"Allt är inte fult som inte är skräddarsytt, men oftast syns det. Ett för djupt ärmhål till exempel ger ett veck under kragen. Plagget sitter inte riktigt bra och det är vanligt att det inte ligger kvar kring axlarna, det ser man ofta när människor intervjuas i TV", säger Börje Moberg.

Även Lotta Götrich Knöppel på Götrich skrädderfirma har ett tränat öga.

"Man ser på fallet. Skräddarsydda plagg har en annan spänst och följsamhet", säger hon.

Den kvinnliga halvan av befolkningen har fortfarande gott om skrädderier att tillgå. Skralare är det på herrsidan.

Bauer & Co med anor från 1863 är ett av få kvarvarande herrskrädderier. Förutom herrkostymer, syr de även överrockar och högtidskläder. Sedan några år mätsyr de även herrskjortor.

En dryg tusenlapp kostar en skräddarsydd skjorta.

8-10 kostymer bör en man ha för olika ändamål, tycker Börje Moberg. Bland de verkliga kuriositeterna är beställningarna på jaktkostymer.

"Det brukar bli 5-10 jaktkostymer per år", berättar Börje Moberg.

Affärskostymen är dock stammen i verksamheten. De kräsna kunderna gör sig gärna omaknet att komma in för de två eller tre provningar skräddarna kräver innan de går med på att lämna ifrån sig kostymen.

Herrskräddarna i Stockholm har noterat ett uppsving i verksamheten de senaste åren. Det har även kollegan Sven Lindhe i Göteborg. Sven Lindhe köper sina tyger från England och säger att axlar, krage och ärmar är de mest kritiska detaljerna. För långa ärmar, för korta byxor och "döda fabrikslinjer" ger honom rysningar.

Mellan 15 000 och 20 000 kronor får du ge för en skräddarsydd kostym. Då slipper du ha ett veck under kragen när du blir intervjuad i TV.

ULRIKA FÄHRAEUS

Exklusivt hantverk. Skräddarsydda kostymer är sällsynta numera. Idag finns det bara ett fåtal kvar i hela landet.

Kostymens historia

En man som bär kostym i tjänsten arbetar inte med händerna. Kostymen i sig signalerar just detta till omgivningen. Men kostymen har också en tradition i de mindre privilegierade samhällslagren.

1800-talets socialister populariserade på bred front den svarta, tredelade kostymen. De ville ta avstånd från den tidens vardagskläder som frackar, bonjourer och jacketter, plagg med rötter i den engelska överklasskulturen, och klä sig mindre utstuderat. En sansad svart kostym blev kännetecknet för arbetarklassens företrädare.

Affarsfolket klädde sig då som nu i kostymer i diskreta färger. Mot seklets slut lanserades "citykostymen" med randiga byxor.

Engelsmännen och deras kungahus spelade en stor roll för herrmodet, vad Edvard VII och hans släktingar valde att bära bildade snabbt stil. De friluftslivsskande engelsmännen har också betytt mycket för utvecklingen av sportkläder. De kom bland annat på att kostymbyxan i sportigare sammanhang kunde bytas ut mot knäbyxor.

Under 1940-talet överdrevs kostymens fyrkantiga former med väldiga axelvaddar. Tio år senare blev västen ommodern och kostymen var nu en tvådelad historia. Sextiotalets cigarettsmala ben och sjuttioalets utsvängda dito känner alla till.

Idag är kostymen kanske mer än någonsin tidigare en uniform, och som sådan relativt förskonad från extrema modesvängningar.

TV-program • Tisdag 27 april

SVT1

18.00 Drakar på Nepals himmel (R)
18.25 Kung Kul (R)
18.30 Vi i femman
19.00 Saibor
19.30 Koll på demokratin
20.00 Ishockey: Sverige-Ryssland
21.00 Aktuell
21.30 A-ekonomi
21.40 Sportnytt
21.55 Aktuell
22.00 Ishockey: Sverige-Ryssland
22.30 Race
23.00 En amerikan i Israel
Amerikansk film från 1992.
0.40-0.55 PS. (R)

SVT2

18.00 Aktuell
18.15 Go'kväll
19.10 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Striptease
21.00 Ishockey: Sverige-Ryssland
22.00 Regionala nyheter
22.10 Mosaik
23.00 Rapport
23.10 8 dagar (R)
23.45-0.15 Musikspegeln (R)

TV3

17.55 Ricki Lake
18.30 Nyheter
19.00 Vita lögnar
19.30 Simpsons
20.00 Guinness rekord TV
20.55 TV3 Direkt
21.00 Nowhere to run
Amerikansk actionfilm från 1993.
22.45 TV3 Direkt
22.55 TV3 Sport
23.00 Våra värsta år
23.30 En skriv lös
0.00 Oförklarligt
Amerikansk dokumentarserie
0.30 Spanarna
1.25 Baywatch
2.20-3.20 Mike Hammer

TV4

18.00 Lokala nyheter
18.30 Nyheter
19.00 Jeopardy
19.30 Skilda världar
20.00 Äntligen hemma
20.30 Alice Bah
21.05 Ally McBeal
22.00 Nyheter
22.20 Lokala nyheter
22.30 Sporten
22.45 Svart eller vitt
23.30 Arkiv X (R)
0.20 En pappa på pottan (R)
Reprisstart.
0.50 Kvinnofängelset
1.40 M A S H (R)
2.10-2.15 Nationalsången

TV8

18.20 Trädgårdsdrommar
18.50 Ekonominytt
19.00 Världen i veckan
Brittiskt utrikesmagasin.
19.25 Valarnas spökvandring
19.50 Ekonominytt
20.00 Röd snö
Del 2 av 10.
20.50 Ekonominytt
21.00 En ark för 2000-talet
21.50 Ekonominytt
22.10 Från pol till pol
Del 5 av 8.
23.00 Djurriket
23.30 Ekonominytt
23.50-0.15
Fiskemagasinet
Fiske över hela världen.

BBC World

18.00 News
18.15 World Business Report
18.30 World Living: The Travel Show (R)
19.00 The World Today
20.30 Hardtalk (R)
21.00 News
21.30 World Focus
22.00 News
22.10 World Business Report
22.30 World Living
23.00 News
23.10 Europe Direct
0.00 News
0.30 World Business Report (R)
0.45 Asia Today
1.00 News
1.30 Hardtalk (R)

CNN

18.00 Larry King Live (R)
19.00 World News
19.45 American Edition
20.00 World News
20.30 World Business Today
21.00 World News
21.30 Q&A
22.00 World News Europe
22.30 Insight
23.00 News Update/World Business Today
23.30 World Sport
0.00 CNN World View
0.30 Moneyline Newshour
1.30 Showbiz Today
2.00 World News
2.15 Asian Edition
2.30 Q&A (R)
3.00 Larry King Live
4.00 World News

Discovery

18.00 Porträtt av brottslingare
19.00 Avenyr i vildmarken
19.30 Tigerjakt
Den snigga tigran
20.30 Hur har detta kunnat byggas
21.00 Svart lådan: Piloten
22.00 Krokodiljägare
22.30 Krokodiljägare
23.00 Discoverys 10-årsjubileum.
Allt om Blackboxen
0.00 Extrema maskiner
1.00 Startposition
2.00 Hur har detta kunnat byggas
2.30 Männan med tårningen

NOTERAT

Förrymd kossa fick nytt hem

En ko som lyckades rymma från ett slakteri i brittiska Kingsbridge i Devon förra veckan har köpts av en grupp som värnar om djurens rättigheter. Kvigan, som efter sin rymning döpts till Liberty, lyckades undgå sitt öde genom att göra ett utfall mot slaktuspersonalen och sedan i full karriär galoppera genom staden. Polisen stod maktlös trots att den satte in en helikopter. Kvigans framfart tog inte stopp förrän ute på ett fält dit en bonde drevit sin hjord. Liberty kommer snart att fira sin tvåårsdag på en säker tillflyktsort där djurvännerna hyser cirka 500 djur. /TT-AFP

DILBERT

